

ชายวัยในสังคมวัฒนธรรมบ้านแม่ตาว

มงคล รอพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมและการพัฒนา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ชาวยายในสังคมวัฒนธรรมบ้านแม่ตาว

SAIWAI IN SOCIO-CULTURAL CONTEXTS OF MAE TAO VILLAGE

มงคล รอพันธ์ 5236083 LCCU/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ขนบพร วงศ์ภาพสินธุ์, Ph.D., ชิตชยางค์ ยมาภัย, ค.ศ., พชร สุวรรณภาชนี, ปร.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมของบ้านแม่ตาวผ่านประวัติศาสตร์ดนตรี การใช้และหน้าที่ของ “วงชาวยาย” โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและมานุษยวิทยาการดนตรี วิจัยในพื้นที่บ้านแม่ตาว ตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก

ผลการศึกษาพบว่า ชาวยายบ้านแม่ตาวก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2497 โดยพระอุเชียตงเอง และครูเป็ใจ เมเป ครูใหญ่ชาวยายประจำหมู่บ้านแม่ตาว ถวายเครื่องดนตรีวงชาวยายให้กับพระอธิการบัณฑิตโตเจ้าอาวาสวัดไทยพัฒนารามขณะนั้น เอกลักษณะของวงชาวยายบ้านแม่ตาว พบว่า ลักษณะเฉพาะทางดนตรีมีการจัดวง 2 ลักษณะ คือ ชาวยายแล และชาวยายจี ระบบเสียงของเครื่องดนตรีและบทเพลงที่เป็นของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการจัดวงดนตรีใช้สำหรับแห่อีก 3 ลักษณะ เรียกว่า วงเป็ยว วงโดบะ และวงโอชี จากคำบอกเล่าของชาวบ้านแสดงให้เห็นว่า ชาวยายเป็นวงดนตรีที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวบ้านแม่ตาวอย่างแนบแน่น ปรากฏการใช้และหน้าที่ของดนตรีที่เด่นชัดได้แก่ 1) การบรรเลงชาวยายในงานประโคม 2) การบรรเลงชาวยายประกอบการแสดง และ 3) การบรรเลงชาวยายประกอบการบูชา วงชาวยายมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตผู้คนสะท้อนความเป็นสังคมวัฒนธรรมวิถีพุทธ สะท้อนการรวมกลุ่มทางชาติพันธุ์ มีวัฒนธรรมร่วมที่แสดงออกในการประกอบประเพณี พิธีกรรม

คำสำคัญ : ชาวยาย / มานุษยวิทยาการดนตรี / ดนตรีพื้นบ้าน / วัฒนธรรมดนตรี

SAIWAI IN SOCIO-CULTURAL CONTEXTS OF MAE TAO VILLAGE

MONGKHON ROPHAN 5236083 LCCU/M

M.A. (CULTURAL AND DEVELOPMENT)

**THESIS ADVISORY COMMITTEE: KANOPORN WONGGARASIN, Ph.D.,
JITJAYANG YAMABHAI, Ph.D., PHODCHARA SUWANNAPHACHANA, Ph.D.**

ABSTRACT

This research aims to describe the social culture of Mae Tao village through musical history, the use and function of "Saiwai" the local musical band through the concepts of local history and ethnomusicology. The study area is Mae Tao village, Tambon Ta Sai Luad in Tak province.

The researcher found that the band Saiwai at Mae Tao village was originally conceived by Pra U-Sia-Tong-Eng in 1954. Pejo Mejo, who is the leader of Saiwai, offered musical instruments to Pra Atikanbunditto, the abbot of Wat Thaiwattanaram for setting up the musical band. The music played by Saiwai consists of two forms: Saiwai-lae and Saiwai-gee. The musical scale and lyrics are local. In addition, there are three styles used for parades. They consist of Wong Piew, Wond Dobah, and Wong O-see. The uses of Saiwai are 1) playing preludes for religious ceremonies, 2) public performances, and 3) playing for worship. Saiwai is closely related to Mae Tao villager culture. This indicates the Buddhist culture and the close association of the ethnic groups in Mae Tao Village and shows that they share culture by performing music together.

**KEY WORDS: SAI WAI / MUSICAL ANTHROPOLOGY / FOLK MUSIC /
MUSICAL CULTURE**

229 pages